

Celna

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Stare Miasto

Atrybuty:

Rok utworzenia nazwy: 1833

Opis

Nazwa pochodzi od Komory Celnej, która się tu znajdowała.

Ciekawostki

Początkowo w XIV w. zwana ul. Gnojną, później Gnojową, gdyż tą właśnie ulicą wywożono nieczystości na Górę Gnojową aż do 1774. Początkowo zamknięta była drewnianą furtą i dużo węższa. Po zbudowaniu murów obronnych, furtę zamieniono na bramę. Po likwidacji wysypiska w 1774 próbowano zmienić nazwę na Zielona, ale ciężko się przyjmowała. Pod koniec XVIII w. ulica sięgnęła do ul. Bugaj; stał tam tylko jeden dom Wilhelma Ritscha, medyka JKM. Na zakończeniu ulicy istniała Brama Gnojna, której resztki istnieją do dziś; bramę jednakże rozebrano w 1833. Wtedy ulica zmieniła nazwę na dzisiejszą.

Stan obecny:

Góra Gnojna. Od czasów średniowiecza było to wysypisko miejskie. W 1698 okazało się, że góra jest na tyle duża, że zagraża runięciem budynkom przy skarpie. Jednak ze względów sanitarnych wysypisko owo zamknięto dopiero ok. 1774 i przykryto darnią. Nazwano ją Górą Zieloną. W 1766 u stóp góry Michał Ogiński założył krótko istniejącą fabrykę saletry. Od 1923 na skarpie wznosił się zespół gmachów mieszkalnych i magazynowych Pocztovej Kasy Oszczędności, a ulica Celna schodziła w dół aż do ul. Bugaj. Po zniszczeniach II wojny zespołu budynków PKO nie odbudowano, zrobiono jedynie plac wraz z tarasem widokowym.

Nr 2: **Kamienica.** Powstała w XVI w. jako spichrz rodziny patrycjusza Burbachów. Przebudowana w XVIII w. Spalona w 1944, odbudowana w 1956-61 pod kierunkiem Stanisława Żaryna, Tadeusza Makarskiego i Jerzego Pawłowskiego. W bramie płaskorzeźba przedstawiająca rycerzy w zbrojach

(księcia mazowieckiego, Janusza Starego, prowadzącego oddziały pod Grunwald), wykonana przez Edmunda Majkowskiego w 1966.

Brama Gnojna. Powstała jako drewniana furta, zamieniona po 1379 na bramę o kamiennych fundamentach. Nazwę uzyskała dopiero w XVII w. Rozebrana w 1833.

Data nadania nazwy: 1833 rok.
